

SAMLAT MOTFÖRSLAG – FORTSATT IT-SAMVERKAN OCH NYTT BESLUT OM ORGANISATIONSFORM I DECEMBER

Vårt motförslag innebär inte att Vaggeryds kommun säger nej till fortsatt IT-samverkan med Gnosjö, Gislaved och Värnamo.

Vårt förslag är att arbetet med IT-samverkan fortsätter, men att det slutliga beslutet om organisationsform och bildande av ett gemensamt aktiebolag skjuts till december.

Det ger kommunerna möjlighet att under hösten slutföra de utredningar som kommunfullmäktige redan har beslutat om och samtidigt klarlägga ytterligare centrala frågor som behöver besvaras, innan ett långsiktigt och principiellt beslut fattas.

Att övriga kommuner går in i nästa fas av arbetet den 1 september innebär inte att Vaggeryds kommun måste fatta sitt slutliga beslut om bolagsbildning, innan det nuvarande beslutsunderlaget är tillräckligt.

Vi lägger i dag inte fram sex nya utredningskrav. De sex punkterna beslutade kommunfullmäktige redan den 22 juni. Vår fråga är i stället: Var finns svaren på kommunfullmäktiges beslut?"

Protokollet säger uttryckligen att först därefter kan fullmäktige anses ha ett tillräckligt beslutsunderlag.

Det är just därför december är en lämplig tidpunkt för ett nytt ställningstagande.

1. Säkerhet och sårbarhet

Att en fördjupad säkerhets- och sårbarhetsanalys inklusive säkerhetsskyddsanalys genomförs och redovisas innan slutligt beslut om bildande av ett gemensamt IT-bolag fattas.

Motivering:

Detta var punkt 1 i kommunfullmäktiges beslut om återremiss den 22 juni 2026. Kommunfullmäktige efterfrågade uttryckligen en fördjupad analys. Eftersom IT-driften är central för kommunernas verksamheter behöver risker, sårbarheter och säkerhetsskydd vara tillräckligt klarlagda innan en permanent organisationsform beslutas.

2. Ekonomisk konsekvensanalys

Att en fullständig ekonomisk konsekvensanalys genomförs och redovisas, omfattande investeringar, omställningskostnader, ekonomiska risker och förväntade besparingar.

Motivering:

Detta var punkt 2 i kommunfullmäktiges beslut om återremiss. Kommunfullmäktige behöver kunna bedöma den faktiska ekonomiska konsekvensen av den föreslagna förändringen. Analysen bör även omfatta kostnader för övergången, framtida investeringar samt licens-, system- och underhållskostnader.

3. Finansiering och kostnadsfördelning

Att en färdig modell för finansiering, kostnadsfördelning och debitering av tjänster mellan kommunerna redovisas innan beslut om bildande av ett gemensamt IT-bolag fattas.

Motivering:

Detta var punkt 3 i kommunfullmäktiges beslut om återremiss. Kommunfullmäktige måste kunna

bedöma hur kostnader ska fördelas mellan kommunerna och hur framtida investeringar, förändrade behov och olika servicenivåer påverkar kommunernas kostnader.

4. Verksamhetssystem, support och servicenivåer

Att ansvar, supportorganisation och servicenivåer för kommunernas verksamhetssystem redovisas innan beslut om bildande av ett gemensamt IT-bolag fattas.

Motivering:

Detta var punkt 4 i kommunfullmäktiges beslut om återremiss. Kommunernas kärnverksamheter är beroende av ett stort antal verksamhetssystem. Det behöver därför vara tydligt hur ansvar, support, incidenthantering och systemförvaltning ska fungera mellan den gemensamma IT-organisationen, kommunerna och externa leverantörer.

5. Framtida styrning och ägarstruktur

Att framtida styrning, ägarstruktur och ansvarsfördelning mellan kommunerna och den gemensamma IT-organisationen redovisas innan beslut om bildande av ett gemensamt IT-bolag fattas.

Motivering:

Detta var punkt 5 i kommunfullmäktiges beslut om återremiss. Ett aktiebolag innebär en annan styrmodell än kommunal förvaltning eller kommunalförbund. Kommunfullmäktige behöver därför kunna bedöma hur kommunernas inflytande, insyn och demokratiska styrning ska säkerställas.

6. Personal, kompetensförsörjning och lokal närvaro

Att en konsekvensanalys avseende personal, kompetensförsörjning och lokal närvaro i respektive kommun genomförs och redovisas innan beslut om bildande av ett gemensamt IT-bolag fattas.

Motivering:

Detta var punkt 6 i kommunfullmäktiges beslut om återremiss. En gemensam organisation kan påverka personalens placering, kompetensförsörjning, rekryteringsmöjligheter och den verksamhetsnära servicen i respektive kommun. Dessa konsekvenser behöver därför vara klarlagda.

7. Jämförelse av organisationsformer

Att en jämförande analys redovisas av aktiebolag, kommunalförbund och andra former för kommunal samverkan, med avseende på ekonomi, styrning, demokratiskt inflytande, insyn, ansvar och långsiktig flexibilitet.

Motivering:

Förstudien föreslår aktiebolag, men det saknas enligt vår bedömning en tillräckligt bred jämförelse med andra realistiska samverkansformer. Innan en permanent organisationsform väljs bör kommunfullmäktige kunna bedöma varför aktiebolag är bättre än exempelvis kommunalförbund eller samverkansavtal.

8. Alternativa former för IT-samverkan

Att det analyseras vilka delar av den planerade IT-samverkan som kan genomföras genom exempelvis gemensamma upphandlingar, ramavtal, gemensamma säkerhetstjänster och gemensam specialistkompetens utan att bilda ett gemensamt aktiebolag.

Motivering:

Förstudien synes i huvudsak jämföra nuvarande organisation med en gemensam organisation. Det

saknas en tillräcklig analys av möjliga mellanformer. Kommunerna bör därför undersöka om betydande delar av samverkansvinsterna kan uppnås utan att omedelbart skapa en ny gemensam organisation.

9. Atea:s uppdrag och eventuell konsultjäv

Att Atea:s uppdrag inom förstudien redovisas avseende beställare, upphandlingsform eller avrop, avtalspart, kostnad och uppdragets omfattning samt att frågan om eventuell konsultjäv, intressekonflikt och eventuell konkurrensfördel med anledning av Atea:s medverkan prövas av oberoende juridisk kompetens. Att Atea i sitt förslag till genomförande samtidigt fastslår att man också ska utföra 20% av tidsåtgången vid genomförandet, kan inte vara något annat än jäv. Att sedan inte konkurrens utsätta detta genomförandeuppdrag strider mot, Lagen om offentlig upphandling (LOU).

Motivering:

Atea har haft en roll i såväl det tekniska underlaget som i det strategiska arbetet. Den granskning som tagits fram visar samtidigt att det saknas tydlighet kring bland annat beställare, kostnad och upphandlingsform.

Vi påstår inte att jäv föreligger. Det vi begär är en oberoende prövning av om Atea:s roll innebär någon intressekonflikt eller konkurrensfördel och hur vida LOU åsidosätts.

10. Nytt ställningstagande i december

Att något slutligt beslut om bildande av ett gemensamt aktiebolag för IT-drift inte fattas vid dagens sammanträde, utan att ovanstående kompletteringar och analyser genomförs och redovisas, varefter kommunfullmäktige fattar ett nytt ställningstagande i frågan i december 2026.

Motivering:

Kommunfullmäktige har redan den 22 juni beslutat att ärendet ska kompletteras med sex uttryckligt angivna områden och har i beslutet konstaterat:

"Först därefter kan kommunfullmäktige anses ha ett tillräckligt beslutsunderlag för att fatta ett välgrundat beslut i frågan."

Om ett nytt ställningstagande planeras i december finns det möjlighet att använda hösten till att genomföra de kompletteringar som kommunfullmäktige redan har efterfrågat samt utreda de ytterligare frågor som aktualiserats.

Vårt förslag innebär inte att Vaggeryds kommun säger nej till fortsatt IT-samverkan. Det innebär att kommunen vill fullfölja arbetet, säkerställa ett tillräckligt beslutsunderlag och därefter fatta ett välgrundat beslut om den framtida organisationsformen.

Benkt Johansson (S)

Thomas Axelsson (KD)

Ulf Abrahamsson (C)

Jan-Erik Aronsson (SD)

Lennart Karlsson (EMP)

Ateas roll i GGVV-kommunernas beslut om gemensam it-drift

Vad it-företaget Atea har gjort i förstudien till det gemensamma it-driftbolaget i Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo – vad som är belagt, vad som inte går att belägga, och vad som är tolkning.

Sammanställd 19 augusti 2026

Underlag Kommunala handlingar, lokal nyhetsrapportering, upphandlingsrättsliga källor

Status Arbetsmaterial – citat bör verifieras mot originalhandlingar före publicering

FRAMTAGET MED AI

Detta dokument har efterforskats och sammanställts av en AI-assistent (Claude, Anthropic) på uppdrag av beställaren. Allt underlag kommer från offentligt tillgängliga källor, som redovisas i sin helhet. Samtliga pdf-dokument har lästs maskinellt. Avsnitt som innehåller tolkning i stället för belagda fakta är märkta i löpande text. Se avsnitt 1 för fullständig metodredovisning.

– Innehåll

1. Om dokumentet och hur det har tagits fram **METOD OCH FÖRBEHÅLL**
2. Sammanfattning
3. Vad ärendet gäller **BELAGT**
4. Tidslinje **BELAGT**
5. Vad Atea har gjort **BELAGT**
6. Varför Hylte lämnade samarbetet **BELAGT**
7. Vad som inte går att belägga **KUNSKAPSLUCKOR**
8. Vad Atea rimligen försöker uppnå **TOLKNING**
9. Den upphandlingsrättsliga frågan **RÄTTSLÄGE BELAGT, BEDÖMNING TOLKNING**
10. Kopplingen till den politiska konflikten **TOLKNING**
11. Öppna frågor värda att ställa
12. Källförteckning

1 Om dokumentet och hur det har tagits fram

REDOVISNING AV AI-ANVÄNDNING

Research och sammanställning av detta dokument har utförts av en AI-assistent (Claude, utvecklad av Anthropic) på uppdrag av beställaren. Ingen mänsklig utredare har oberoende gått igenom källmaterialet. Dokumentet redovisas därför öppet som AI-genererat, med fullständig källförteckning så att varje uppgift kan kontrolleras mot sitt original.

Arbetsätt

Materialet har hämtats från kommunernas publicerade mötesportaler (Vaggeryd, Värnamo, Gnosjö, Hylte), från lokal nyhetsrapportering och från upphandlingsrättsliga källor. Sökningar har gjorts mot öppna upphandlingsdatabaser och mot kommunernas egna dokumentarkiv. Inga slutna källor, interna dokument eller muntliga uppgifter har använts.

Kända begränsningar

- **Maskinell läsning.** Samtliga pdf-dokument har lästs genom automatisk textutvinning och sammanfattning. Exakta citat och sifferuppgifter bör stämmas av mot originaldokumenten innan de används i publicerat eller formellt sammanhang.
- **Hyltes protokoll är inte publicerat.** Citaten från Hylte kommunstyrelses beslut 2026-04-07 § 77 återges via Värnamo kommuns kommunstyrelsekallelse 2026-04-28, där paragrafen finns i sin helhet som

anmälningsärende. Att texten är Hyltes bekräftas av diarienumret (2025 KS0063) och av att samtliga namngivna ledamöter är Hyltepolitiker. Originalprotokollet bör begäras ut från Hylte kommuns kansli.

- **Frånvaro av träff är inte bevis.** Sökningar efter beslutet om Ateas uppdrag har gjorts i Vaggeryds, Värnamos, Gnosjö och Hyltes publicerade handlingar samt i öppna upphandlingsdata, utan träff. Gislaveds handlingar är sällre indexerade. Att uppgiften inte hittas betyder att den inte är publikt sökbar – inte att den saknas.
- **Betalvägg.** Hallandspostens artikel om Hyltes avhopp har endast kunnat läsas till och med ingressen.

Så är dokumentet märkt

Varje avsnitt är märkt med sin status. Tolkningar står aldrig oblandade med fakta, utan i egna, tydligt markerade avsnitt och rutor.

MÄRKNING	INNEBÖRD
BELAGT	Uppgiften finns i ett namngivet källdokument som redovisas i källförteckningen. Kan kontrolleras av läsaren.
EJ BELAGT	Uppgiften har eftersökts men inte kunnat hittas i offentligt material. Ingen slutsats dras av frånvaron.
TOLKNING	Bedömning, slutsats eller resonemang som går utöver källorna. Är inte fakta och ska inte återges som sådana.

VAD DOKUMENTET INTE PÅSTÅR

Ingenting i det granskade materialet visar att något otillbörligt eller olagligt har förekommit. Dokumentet redovisar vem som tagit fram vilket underlag, vilka uppgifter som saknas i det publicerade materialet, och vilka frågor det väcker. Det är inte en anklagelse och ska inte läsas som en sådan.

2 Sammanfattning

Fyra småländska kommuner – Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo – ska bilda ett gemensamt aktiebolag för it-drift. Beslutet har blivit politiskt infekterat. Kommunfullmäktige i Vaggeryd återremitterade ärendet 22 juni 2026 genom minoritetsåterremiss, och när det kom tillbaka i augusti utan de efterfrågade kompletteringarna kallade oppositionen det ett ”övergrepp på demokratin”.

It-företaget Atea nämns inte i tidningsrapporteringen och inte heller i förstudierapportens huvudtext. Ändå är Atea den enda externa aktör som namnges i hela beslutsunderlaget, och deras arbete utgör den tekniska och ekonomiska grunden för beslutet.

- **Bilaga 2** till kommunstyrelsens handlingar är Ateas egen rapport, ”IT-infrastruktur – Organisation och drift, Rapport GGVV”, version 5.0, daterad 2026-05-04, författad av Stefan Simicic och Gustav Nilsson, båda strategiska rådgivare på Atea.
- **Bilaga 3** (Ekonomiska förutsättningar) hämtar genomgående sina antaganden från ”Ateas utredning” – tidplan, arbetstid, kostnader och besparingspotential.

- **Förstudierapporten** nämner uppdraget men inte företaget: ”För att kartlägga IT-infrastrukturen i respektive kommun upphandlades en konsult.”

Hur Atea fick uppdraget, vad det kostade och vem som är avtalspart går inte att utläsa ur något publicerat dokument.

En femte kommun, Hylte, var med i samarbetet men lämnade i april 2026 – med motiveringen att kostnadsbilden inte var klarlagd och att de övriga fyra vägrade utöka förstudien. Det är samma invändning som oppositionen i Vaggeryd driver, och den träffar den del av underlaget som bygger på Ateas uppskattningar.

3 Vad ärendet gäller

BELAGT

Kommunerna vill slå ihop sina fyra it-avdelningar till en gemensam organisation. Den springande punkten är organisationsform: aktiebolag eller kommunalförbund. Valet av aktiebolag motiveras upphandlingsrättsligt – enligt kommunernas juridiska analys (bilaga 1) är bolagsformen den enda som gör att även kommunala bolag och stiftelser kan köpa tjänster av den gemensamma organisationen utan att varje tjänst upphandlas, via undantaget för intern upphandling (Teckal) i 3 kap. 13–14 § LOU.

Beslutet innebär bolagsbildning under 2027 med driftstart 1 januari 2028, säte i Gislaved, jämlik representation i styrelsen och ett mål om minst 10 procents effektivisering jämfört med 2026 års verksamhet och prisnivå.

Notera att förstudien föreslår att **driften ska ligga i egen regi** i det nya bolaget. Det är alltså inte en outsourcingaffär som ligger på bordet – det som ska köpas externt är bygget: datacenter, hårdvara, licenser och konsultstöd under införandet.

4 Tidslinje

BELAGT

DATUM	HÄNDELSE
Hösten 2023	Samarbetet inleds mellan Gislaved, Gnosjö, Värnamo och Vaggeryd. Studiebesök i Sverige och Danmark.
Maj 2024	Hylte kommun ansluter till samarbetet.
Juni 2024	Ekan AB anlitas för utredning om it-drift. Utredare Anders Wendesten, beställarombud Anna Sanell, Gislaved.
2024-10-01	Ekan AB:s rapport.
Jan–feb 2025	Inriktningsbeslut i respektive kommun. Vaggeryds § 6 KS daterat 2025-01-20, Hyltes KS 2025-02-04.
2025–2026	Förstudie med kommundirektörerna som styrgrupp och arbetsgrupper inom juridik, ekonomi, it, säkerhet, HR och kommunikation. Under denna fas upphandlas konsulten för infrastrukturkartläggningen.

2025-11-25	Hylte KSAU § 184 tillstyrker att kommunen upphandlar en egen extern utredare för att pröva förutsättningarna.
2026-03-04	Delrapport från förstudien presenteras för kommunstyrelsepresidierna. Hyltes representanter underkänner underlaget.
2026-04-07	Hylte KS § 77: kommunen lämnar förstudien.
2026-05-04	Ateas rapport, version 5.0.
2026-05-26	Förstudierapporten daterad.
2026-06-01 – 06-03	Genomförandebeslut i kommunstyrelserna. Vaggeryd KS 2026-06-03, dnr KS 2026/143.
2026-06-22	Kommunfullmäktige i Vaggeryd: 25 röster för, 15 emot. Mer än en tredjedel emot ger minoritetsåterremiss.
Augusti 2026	Ärendet tillbaka i kommunstyrelsen utan de efterfrågade kompletteringarna. KS röstar 9–4 för att skicka det vidare till fullmäktige. EMP, KD och SD emot.

5 Vad Atea har gjort

BELAGT

Uppdraget

Ateas rapport anger uppdraget i tre punkter:

1. Genomföra en kartläggning och ta fram ett inventeringsunderlag tillsammans med respektive kommun – arkitektur för datacenter, nät, plattformar och klienter.
2. Ta fram en övergripande genomförandestrategi och logik inklusive organisation och resursbehov.
3. Delta på plats som expert vid 4–5 strategimöten inom it-samverkan, samt presentera rapporten för den regionala arbetsgruppen.

Den tredje punkten är värd att notera: Atea har inte bara levererat ett dokument, utan suttit med som expert i den process där kommunerna formade sitt förslag.

Nuläget de kartlade

11 100 datorer (administration och skola), 620 servrar, 4 700 nätverksenheter, 62 it-medarbetare och 7 600 anställda totalt. Varje kommun driver egen infrastruktur med tre serverhallar vardera – tolv serverrum sammanlagt. Miljön beskrivs som välfungerande med redundans inom varje kommun, men med begränsad samverkan mellan dem.

Vad de rekommenderar

Fullständig sammanslagning av it-driften i en gemensam organisation, med konsolidering från tolv serverrum till tre. Förstahandsval är att bygga vidare på Gislaveds nyinköpta datacenter; andrahandsval ett helt nytt datacenter, vilket bedöms bättre ur teknisk synvinkel men dyrare initialt. Målarkitekturen är DC1 och DC2 som primära och geografiskt separerade, DC3 som passiv eller tertiär zon för witness och långtidsbackup.

Investeringarna prioriteras i tre nivåer. **Måste ha:** serverkluster och virtualiseringsplattform, central lagring (SAN/NAS), backup och restore, gemensam katalogtjänst (AD/Entra) med federering, MFA och SSO, säkerhetslösningar för nät och klient, samt ITSM-verktyg. **Bör ha:** WAN-uppgraderingar, integrationstjänster, Intune, säkerhetstjänster. **Kan vänta:** arkivering, molnkopplingar, arbetsplatsstandardisering.

Införandet delas i tre faser om totalt 20 000 timmar: etablera och hantera (4–6 månader, 3 000 tim), designa och bygga (10–12 månader, 9 000 tim), migrera och avveckla (12–24 månader, 8 000 tim). Bemanningen föreslås till minst 51 personer plus vd, önskvärt 64 plus vd.

Vad kommunerna hämtat från Atea

Bilaga 3 refererar genomgående till ”Ateas utredning”:

- ”Utifrån Ateas utredning skulle arbetstiden vara omkring 20 000 timmar i de olika faserna (16 000 internt och 4 000 externt)” – vilket kommunerna räknar om till 11–13 miljoner kronor i arbetskostnad. Totala engångskostnader för etablering: 20–40 miljoner kronor.
- ”Enligt Ateas utredning bedöms de ekonomiska effekterna successivt realiseras inom en period om cirka 3–5 år.”
- Besparingspotential inom 3–5 år: hårdvara och datacenter 30–40 procent, licensoptimering 30–60 procent, stödmjukvara 40–80 procent.
- ”Ett förslag som lyfts i Ateas utredning är att det befintliga datacentret utgör en bas för den gemensamma organisationen.”

Målet om ”minst 10 procents effektivisering” som kommunerna kommunicerar utåt vilar alltså på Ateas kalkyl.

Vad Atea inte gör i underlaget

Rapporten ger inga leverantörsrekommendationer utan håller sig till funktionella krav – virtualisering, lagring, säkerhet, identitetshantering. Det är korrekt hantverk och värt att notera innan man drar slutsatser om avsikter.

6 Varför Hylte lämnade samarbetet

BELAGT

Hylte kommun anslöt i maj 2024 och var med genom Ekan-utredningen och inriktningsbeslutet i februari 2025. I april 2026 hoppade de av. Skälet är dokumenterat och pekar åt samma håll som kritiken i Vaggeryd.

Kommunstyrelsen i Hylte beslutade 2026-04-07, § 77 (dnr 2025 KS0063):

”Kommunstyrelsen beslutar att Hylte kommun lämnar förstudien angående gemensam IT-drift med GGVV-kommunerna.”

Motiveringen i samma paragraf:

”Mot bakgrund av att kostnaderna för en gemensam IT-drift ännu inte är klarlagda kan de ekonomiska konsekvenserna av ett genomförandebeslut inte anges utan kompletterande utredningsunderlag.”

Förloppet enligt ärendebeskrivningen: den 4 mars 2026 presenterades en delrapport från förstudien för kommunstyrelsepresidierna. Hyltes representanter bedömde att underlaget inte var tillräckligt omfattande för att kunna ligga till grund för ett genomförandebeslut, och begärde komplettering med **etableringskostnader** och en **kostnadsjämförelse mellan nuvarande och gemensam struktur**. De övriga fyra kommunerna meddelade att de inte var beredda att utöka förstudien inför det planerade genomförandebeslutet i maj/juni 2026. Då lämnade Hylte.

Beslutet var brett förankrat. Ronny Löfquist (S) yrkade på avhopp, med bifall från Stina Isaksson (SD), Håkan Bengtsson (C) och Tommy Edenholm (KV). Bo-Gunnar Åkesson (M) yrkade avslag och reserverade sig. Någon votering begärdes inte – ordföranden fann att styrelsen beslutade enligt Löfquists yrkande, så några röstsiffror finns inte. Hallandsposten rubricerade avhoppet ”våghalsigt och oansvarigt” (2026-04-09), men brödtexten ligger bakom betalvägg och det går inte att verifiera vem citatet tillhör.

Ett detaljfynd värt att notera: redan i november 2025 beslutade Hyltes arbetsutskott att kommunen skulle **upphandla en egen extern utredare** för att pröva förutsättningarna och konsekvenserna av samverkan. Hylte litade alltså inte fullt ut på det gemensamma underlaget redan då. Om den utredaren någonsin upphandlades går inte att utläsa – inget dokument om en Hylte-beställd utredning finns publicerat i deras handlingar under 2026, och § 77 nämner den inte.

TOLKNING - INTE BELAGT

Att uppdraget till en egen utredare rimligen aldrig hann verkställas innan kommunen hoppade av är en slutsats dragen av frånavaror av dokument, inte ett belagt faktum.

Likaså är kopplingen mellan Hyltes invändning och Ateas kalkyl en tolkning: Hyltes protokoll nämner inte Atea. Vad som är belagt är att Hyltes invändning gällde att etableringskostnader och kostnadsjämförelse saknades – och att just de uppgifterna i det gemensamma underlaget bygger på Ateas uppskattningar.

7 Vad som inte går att belägga

EJ BELAGT

Trots genomgång av kommunernas mötesportaler, protokoll, delegationsbeslutslistor och öppna upphandlingsdata saknas följande i publicerat material:

- **Beslutet eller avropet** som gav Atea uppdraget. Inget diarienummer, inget datum, ingen tilldelning.
- **Kostnaden** för Ateas uppdrag. Den redovisas ingenstans i beslutsunderlaget.
- **Avtalsparten**. Vilken av de fyra kommunerna som beställt framgår inte. Gislaved är den mest sannolika, eftersom Gislaved var beställarombud även för Ekan-uppdraget och blir bolagets säte – men det är en hypotes, inte ett belägg.
- **Avropsformen**. Atea är en av tretton ramavtalsleverantörer på Adda Inköpscentrals ramavtal ”IT-konsulttjänster 2021” (giltigt t.o.m. 2026-09-25), vilket gör avrop till en fullt möjlig väg. Det finns inget belägg för att den använts, och direktupphandling är lika möjlig.
- **Befintlig affärsrelation**. Inga kontrakt mellan Atea och någon av de fyra kommunerna återfinns i öppna upphandlingsdata. Atea har lokalkontor i Värnamo (cirka 40 medarbetare i Värnamo och Jönköping, varav 30 konsulter) och rikstäckande ramavtal via Adda och Kammarkollegiet som kommunerna kan avropa från.

HUR FRÅNVARON SKA LÄSAS

Att uppgifterna saknas offentligt betyder inte att något är fel. Ett konsultuppdrag under direktupphandlingsgränsen kräver inget politiskt beslut och behöver inte publiceras. Vad det däremot betyder är att kostnaden och villkoren för det underlag som hela beslutet vilar på inte är synliga för de fullmäktigeledamöter som ska rösta.

8 Vad Atea rimligen försöker uppnå

TOLKNING

HELA DETTA AVSNITT ÄR TOLKNING

Det som följer är resonemang och bedömning, inte belagda fakta. Inget av det framgår av källorna, och ingenting i materialet visar att Atea agerat felaktigt. Avsnittet ska inte citeras som sakuppgift.

Rådgivningsuppdraget skapar precis den affär Atea är byggd för att ta. Konsolidering från tolv serverrum till tre innebär utbyggt eller nytt datacenter, ny serverpark, ny lagring, backup-lösning, nätverksutrustning, migrering av 11 100 klienter och en samlad licensomförhandling. Det är kärnaffären för en it-infrastrukturleverantör, och en av de större it-affärerna i Jönköpings län de närmaste åren – kommunernas egen kalkyl landar på 20–40 miljoner i engångskostnader, varav en betydande del är utrustning och externt konsultstöd.

Till det kommer en strukturell fördel: fyra små upphandlande enheter blir en enda större kund med över 11 000 enheter. Det gör affären mer hanterbar och mer värd att vinna.

Den som har kartlagt infrastrukturen på detaljnivå, skrivit genomförandeplanen och suttit med på strategimötena har dessutom ett informationsövertag i den upphandling som följer. Det kräver inga baktankar för att uppstå – det följer av uppdragets natur. Att Atea dessutom kan leverera via befintliga ramavtal med Adda och Kammarkollegiet gör vägen från plan till order kortare.

Vad som talar emot en mer långtgående tolkning: förstudien lägger driften i egen regi, inte hos en leverantör, och Ateas rapport avstår från leverantörsrekommendationer.

9 Den upphandlingsrättsliga frågan

Situationen har ett namn i upphandlingsrätten: **konsultjäv**. Redogörelsen för rättsläget nedan är belagd; bedömningen av vad den innebär för GGVV är tolkning och markeras särskilt.

Rättsläget

BELAGT

4 kap. 8 § LOU reglerar leverantörer som deltagit i förberedelserna av en upphandling. Huvudregeln är en informationsplikt: övriga anbudsgivare ”ska informeras om vilka upplysningar av relevans för upphandlingen som har lämnats i det sammanhanget”. Uteslutning får ske endast om det inte finns något annat sätt att säkerställa likabehandling, och leverantören ska först få möjlighet att visa att deltagandet inte snedvridit konkurrensen.

Upphandlingsmyndigheten pekar i sin vägledning ut två risker med extern sakkunskap i förberedelsefasen: att konsulten själv är verksam på marknaden och därmed potentiell anbudsgivare, och att konsulten har branschkopplingar som gör den partisk. Rekommenderade åtgärder är att kartlägga konsultens branschkopplingar, kontakta tidigare kunder, föra dialog om risken och använda jävsdeklaration. Myndighetens svar i frågeportalen är entydiga: en konsult som tagit fram underlag får delta i den efterföljande upphandlingen, förutsatt att den upphandlande myndigheten informerar övriga anbudsgivare och neutraliserar fördelen – exempelvis genom längre anbudstider eller funktionskrav i stället för produktspecifika krav.

Praxis är i rörelse. Kammarrätten i Sundsvall (mål nr 2540-23, dom 2024-06-20) lade bevisbördan på den förlorande anbudsgivaren: avgörande var om denne visat att motpartens informationsövertag varit sådant att ett konkurrenskraftigt anbud inte kunnat lämnas. Det avviker från tidigare kammarrättspraxis, där en presumtion för otillbörlig fördel gällde vid dubbla roller.

TOLKNING – BEDÖMNING AV VAD DETTA INNEBÄR FÖR GGVV

Ingenting i det granskade materialet är i sig otillåtet. Men om det nya bolaget ska upphandla den infrastruktur Atea själv ritat, aktualiseras 4 kap. 8 § i skarpt läge, och kommunerna behöver kunna visa vilka upplysningar som lämnats i förberedelsefasen. Det är enklare att dokumentera nu än om frågan ställs i en överprövning 2027.

10 Kopplingen till den politiska konflikten

TOLKNING

HELA DETTA AVSNITT ÄR TOLKNING

Sakuppgifterna om vad politikerna sagt och vad underlaget innehåller är belagda och redovisas i källförteckningen. Sambandet mellan dem är däremot en bedömning.

Oppositionens kritik i fullmäktige – att förstudien saknar jämförelse mellan organisationsformer, kostnadsanalys, säkerhetsanalys och redovisning av hur verksamhetssystemens licens- och underhållskostnader påverkas – får en skarpare innebörd när man vet varifrån siffrorna kommer. Den ekonomiska kalkyl politikerna ska ta ställning till bygger på uppskattningar från en leverantör med kommersiellt intresse av att sammanslagningen blir av.

Det är inte samma sak som att siffrorna är fel. Atea har den tekniska kompetens som krävs, och besparingsintervallen är rimliga för den typen av konsolidering. Men de är intervall, de är breda (40–80 procent på stödmjukvara), och de har inte prövats av någon oberoende part. Den tidigare utredningen från Ekan AB – ett neutralt managementkonsultbolag – landade i en mer försiktig rekommendation och kvantifierade medvetet inte besparingarna.

Värt att notera är också att förstudien utåt beskrivits som gjord ”huvudsakligen med egen personal” och av ”kommunernas presidier tillsammans med kommundirektörerna”. Det är sant om förstudien som helhet, men det osynliggör att den tekniska genomlysningen och de ekonomiska antagandena kommer från en extern leverantör. Ledamöter som läst tjänsteskrivelsen men inte bilaga 2 och 3 har svårt att veta det.

Hyltes avhopp pekar åt samma håll. Invändningen gällde varken teknik eller organisationsform, utan att kostnadsbilden inte var klarlagd – etableringskostnader och en jämförelse mot nuläget saknades. Det är samma brist

som anförts i Vaggeryd, och det är precis den del av underlaget som bygger på Ateas uppskattningar. En kommun granskade kalkylen, fann den otillräcklig, begärde komplettering, fick nej – och gick.

11 Öppna frågor värda att ställa

1. Vilken kommun beställde Ateas uppdrag, när, med vilket diarienummer, och till vilken kostnad?
2. Skedde det som direktupphandling eller avrop från ramavtal? Om avrop – från vilket?
3. Gjordes någon jävsprövning eller jävsdeklaration inför uppdraget?
4. Hur avser kommunerna hantera 4 kap. 8 § LOU i de upphandlingar som följer, givet Ateas roll i förberedelserna?
5. Har någon oberoende part granskat Ateas besparingsuppskattningar?
6. Vilka delar av bilaga 2 är maskade som anpassad allmän handling, och på vilken grund?
7. Upphandlade Hylte kommun den egna externa utredare som KSAU tillstyrkte 2025-11-25, och finns i så fall en rapport?

Punkterna 1–3 besvaras enklast med en begäran om utlämnande av allmän handling till Gislaveds kommun, i andra hand till samtliga fyra. Punkt 7 ställs till Hylte kommuns kansli, tillsammans med det justerade protokollet från KS 2026-04-07 § 77 (dnr 2025 KS0063), som inte ligger publikt.

12 Källförteckning

Kommunala handlingar

Vaggeryd, kommunstyrelsen 2026-06-03 – samtliga handlingar

medborgare.vaggeryd.se/committees/kommunstyrelsen-ks/mote-2026-06-03

Bilaga 2, It drift anpassad allmän handling (Ateas rapport, 2026-05-04)

medborgare.vaggeryd.se/welcome-sv/namnder-styrelser/kommunstyrelsen-ks/mote-2026-06-03/agenda/bilaga-2-it-drift-anpassad-allman-handlingpdf

Bilaga 3, Ekonomiska förutsättningar, förstudie gemensam IT-drift GGVV

medborgare.vaggeryd.se/welcome-sv/namnder-styrelser/kommunstyrelsen-ks/mote-2026-06-03/agenda/bilaga-3-ekonomiska-forutsattningar-forstudie-gemensam-it-drift-ggvv-260526pdf

Bilaga 1, Organisation och juridik, förstudie gemensam IT-drift GGVV

medborgare.vaggeryd.se/welcome-sv/namnder-styrelser/kommunstyrelsen-ks/mote-2026-06-03/agenda/bilaga-1-organisation-och-juridik-forstudie-gemensam-it-drift-ggvv-260526pdf

Förstudierapport gemensam IT-drift GGVV, 2026-05-26

medborgare.vaggeryd.se/welcome-sv/namnder-styrelser/kommunstyrelsen-ks/mote-2026-06-03/agenda/forstudierapport-gemensam-it-drift-ggvv-260526pdf

Ekan AB, Utredning it-drift – sammanfattning, 2024-10-01

medborgare.vaggeryd.se/welcome-sv/namnder-styrelser/kommunstyrelsen-ks/mote-2025-01-15/agenda/rapport-2024-10-01-utredning-it-drift-sammanfattningpdf

Vaggeryds kommun, pressmeddelande om genomförandebeslut, 2026-06-01

mynewsdesk.com/se/vaggerydskommun/pressreleases/genomfoerandebeslut-it-samverkan-i-gislaveds-gnosjoe-vaggeryds-och-vaernamo-kommuner-3451403

Hylte kommuns avhopp

Värnamo, kommunstyrelsen 2026-04-28 – återger Hylte KS § 77 i sin helhet

kommun.varnamo.se/download/18.ee6b68119d7b4da1e410c7/1776952973534/2026-04-28.pdf

Hylte KSAU 2025-11-25, tjänsteskrivelse om att upphandla egen extern utredare

meetings.hylte.se/welcome-sv/namnder-styrelser/kommunstyrelsens-arbetsutskott/mote-2025-11-25/agenda/tjansteskrivelse-utredning-av-hylte-kommuns-forutsattning-for-gemensam-it-drift-med-gnosjo-gislaved-varnamo-och-vaggerydpdf

Hylte KS 2025-12-02, § 184 KSAU protokollsutdrag

meetings.hylte.se/welcome-sv/namnder-styrelser/kommunstyrelsen/mote-2025-12-02/agenda/ss184-ksau-utredning-av-hylte-kommuns-forutsattningar-for-gemensam-it-drift-med-gnosjo-gislaved-varnamo-och-vaggerydpdf

Hylte KSAU 2025-01-21, tjänsteskrivelse om inriktning och förstudie

meetings.hylte.se/welcome-sv/namnder-styrelser/kommunstyrelsens-arbetsutskott/mote-2025-01-21/agenda/tjansteskrivelse-inriktning-och-beslut-om-forstudie-kring-gemensam-it-driftpdf

Hylte KS 2026-04-07, föredragningslista

meetings.hylte.se/welcome-sv/namnder-styrelser/kommunstyrelsen/mote-2026-04-07/agenda/foredragningslista-kommunstyrelsen-2026-04-07pdf

Skillingaryd.nu: Hylte lämnar kommunal samverkan

skillingaryd.nu/vaggeryd/nyheter/hylte-lamnar-kommunal-samverkan/

Hallandsposten: Hylte hoppar av it-samarbete – ”våghalsigt och oansvarigt” (betalvägg)

hallandsposten.se/nyheter/hylte/hylte-hoppar-av-it-samarbete-vaghalsigt-och-oansvarigt.1f6edf22-5df3-4e25-8550-8b43dcf8a4ae

Nyhetsrapportering

Skillingaryd.nu: It-drift studsar tillbaka utan efterfrågad utredning – ”övergrepp på demokratin”

skillingaryd.nu/vaggeryd/nyheter/it-drift-studsar-tillbaka-utan-efterfragad-utredning-overgrepp-pa-demokratin/

Skillingaryd.nu: GGVV – It-samverkan fick oväntad vändning

skillingaryd.nu/vaggeryd/nyheter/ggvv-it-samverkan-fick-ovantad-vandning/

Skillingaryd.nu: Därför var återremissen av gemensam IT-drift nödvändig

skillingaryd.nu/vaggeryd/nyheter/darfor-var-aterremissen-av-gemensam-it-drift-nodvandig/

Skillingaryd.nu: Debatt i kommunfullmäktige om gemensam IT-drift

skillingaryd.nu/gnosjo/nyheter/debatt-i-kommunfullmaktige-om-gemensam-it-drift/

Upphandlingsrätt

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling

riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20161145-om-offentlig-upphandling_sfs-2016-1145/

Upphandlingsmyndigheten: Förebygg korruption när upphandlingen förbereds

upphandlingsmyndigheten.se/identifiera-hantera-risker/hantera/forebygg-korruption/nar-upphandlingen-forbereds/

Upphandlingsmyndigheten: Kan en konsult hjälpa till att upprätta en kravspecifikation?

upphandlingsmyndigheten.se/frageportalen/1875388/hjalp-av-konsult-for-att-uppratta-kravspecifikation/

Inköpsrådet: Upp till förloraren bevisa konsultjäv (Kammarrätten i Sundsvall, mål 2540-23)

inkopsradet.se/upp-till-forloraren-bevisa-konsultjav/

Inköpsrådet: Konsultjäv när upphandlingen vinnas av konsultföretaget

inkopsradet.se/expert/konsultjav-nar-upphandlingen-vinns-av-konsultforetaget/

Om Atea

Atea: Digitalisering för offentlig sektor

atea.se/offentlig-sektor/

Atea: kontor i Värnamo

atea.se/om-atea/vara-kontor/varnamo/

Adda Inköpscentral: IT-konsulttjänster 2021

adda.se/upphandling-och-ramavtal/ramavtal-och-avtalskategorier/it-produkter-och-tjanster/it-konsulttjanster-2021/it-konsulttjanster-2021/

Atea Sverige AB i öppna upphandlingsdata

se.openprocurements.com/supplier/atea-sverige-ab/